Hage på budsjett

Da Marita og familien impulskjøpte hus med hage, gikk det sport i å få det fint uten at det skulle koste skjorta. – Hvor mye klarer vi å skvise den sitronen, lurte de på. Ganske mye, skal det vise seg.

BYLINE: **CECILIE H. EGGEN** FOTO: **MARITA RYLAND, INVISO/MORTEN PEDERSEN (FØR-BILDER),**

FOTO: DAG SANDVEN

Det lønner seg å være handy, eller i det minste å ha noen rundt seg som er det. Her er det Per som har bygget den finspilede leveggen som både skjermer mot innsyn og vind. Bildet er fra forsiden av huset.

FOTO: DAG SANDVEN

Det skal sies at ektemann Per er mer handy enn de fleste, og bygger og tryller frem de fineste byggverk på bestilling. Dette er fra inngangspartiet hvor eføyen jobber seg oppover portalen. Bambusrullen gir umiddelbar skjerming for de utålmodige og fås rimelig på Rusta.

FØR: Forsiden av huset med stor steinplatting og belegningsstein.

Hagen har kostet oss totalt 20 000 kroner. Det inkluderer alt av planter, krukker, platting og møbler – og til og med en bod. Det eneste som ikke er med i det regnestykket, er gjerdene.

Marita Ryland måtte legge sine små grå i bløt og spisse sine grønne fingre før hun og ektemannen Per tok fatt på den nyanskaffede hagen. Utfordringen var å få til mest mulig for minst mulig. Eiendommen ble kjøpt i 2017, og på få år har både hus og hage fått full make-over.

– Huset ble nærmest kjøpt på impuls, da vi desperat trengte større plass i og med at yngstemann hadde alvorlig kolikk. Vi ønsket å pusse opp, både inne og ute, uten å blakke oss. Etter hvert gikk det en slags sport i det, – hvor mye kunne vi klare å skvise den sitronen, forteller Marita.

Ganske mye, skal det vise seg.

– Moren min markerte starten på hagerenoveringen med et smell. Hun stilte opp på stedet med slegge i hånden for å være med på å rive terrassen i skyggehjørnet. Bang! Så var vi i gang.

All pukken som lå under terrassen ble brukt til å plane ut tomten. Jord fikk de gratis på finn.no, og en venninne donerte velvillig plenfrø. Men ikke bare er hagen blitt til på magisk billig vis, den er jo utrolig fin også! Hvor henter hun inspirasjon?

– Jeg ser på de dyre, flotte hagene i magasiner og på Instagram og prøver å finne tilsvarende alternativer på budsjett. Har man mye penger, er det jo enkel sak å få det fint. Det som virkelig fascinerer meg, er de som er tenker nytt og finner annerledes løsninger. >

FOTO: DAG SANDVEN

Det var Marita og Per selv som malte huset.
– Vi kjøpte inn maling for 3500 kroner og malte alt selv. Det gikk raskere enn jeg fryktet. Jeg malte nede mens Per malte oppe, sier hun. Rundt fremsiden er det satt opp gjerde for skjerming både mot vind og innsyn.

Fremsiden av huset hvor den grå plattingen brytes opp av en raus krukkehage, en koselig spiseplass og parasoll.

Hvem: Marita Ryland
Hvor: Nesttun utenfor Bergen (H2)
Hva: Enebolig med 370 kvm tomt
På Instagram: @marita_ryland
Hjemmeside: rylandsrom.no

Men planter, krukker, materialer, jord, møbler – alt koster jo penger. Eller gjør det det?

– Det er mange måter å løse det på uten å tømme lommeboken. På finn.no og Tise kan man finne mye som gis bort eller kan kjøpes billig. I mange hagelag arrangeres det plantebytte, og så kan man jo være en skikkelig kuppjeger som meg som elsker å handle på salg. Hagemøblene fant jeg til 70 prosent rabatt på Ikea, og mange av plantene mine kjøpte jeg på tampen av sesongen til en slikk og ingenting. Etter hvert har jeg også blitt veldig flink til å vite hvor man få tak i hva, og til hvilken pris. For eksempel kjøper jeg urtene mine på Rema til 14,90. Og Megaflis har billige murerbaljer til rundt hundrelappen for 65-liters størrelse, de er supre som store krukker.

Planter har Marita for øvrig tilegnet seg på mangt et kreativt vis, og det viser seg gang på gang at det lønner seg å ha øynene åpne. Å tørre og spørre er kanskje det beste budsjettrådet av dem alle.

– Det er jo litt unorsk å være frempå og spørre, men alle de gangene jeg har turt, har jeg fått ja. For eksempel spør jeg gjerne på byggeplasser i nærområdet, mang en gang er det en villahage som skal jevnes med jorden for å gi plass for et leilighetsbygg. Da har jeg bedt pent om lov til å komme på kveldstid og hente ut planter før de starter rivningsarbeidet. På den måten har jeg fått med meg store flotte planter til den nette sum av null kroner.

Ved en annen anledning kom Marita i snakk med en hageglad nabo, og endte opp med et trillebårlass fullt av stauder. I tillegg sår hun selv, gjerne frø vi har i huset som mat. Erter for eksempel.

– Helt vanlige grønne Eldorado erter blir til de søteste hvite blomster. Linfrø på boks blir til yndige, blå blomster, perfekte i terrakottakrukker.

Det er mange som ikke tror Marita når hun forteller hva de har fått til for 20 000 kroner. Men hun vet hva hun snakker om, og har til og med gjort et levebrød ut av det. Nå gir hun andre råd og tips om kostnadssmart interiør- og uteromsstyling.

– Jeg ønsker å selge en oppnåelig drøm. Det trenger ikke koste skjorta, man må bare være litt kreativ. >

En krukkehage kan være vel så frodig som et bed, spesielt om du bruker busker og trær og på den måten får det grønt både i høyden og bredden.
– Gå for stauder, tipser Marita.
– Da slipper du å kjøpe nye planter hvert år. Det er både økonomisk og miljøvennlig.

Fra baksiden av huset, – og her kan du se den store murerbaljen som rommer viftelønnen. Marita har alltid øynene åpne for kupp og salg.
– Når jeg ser at noen av kjedene har kampanjer på for eksempel krukker eller planter, tipser jeg følgerne mine på Instagram – og jeg får veldig mange hyggelige tilbakemeldinger, sier hun.

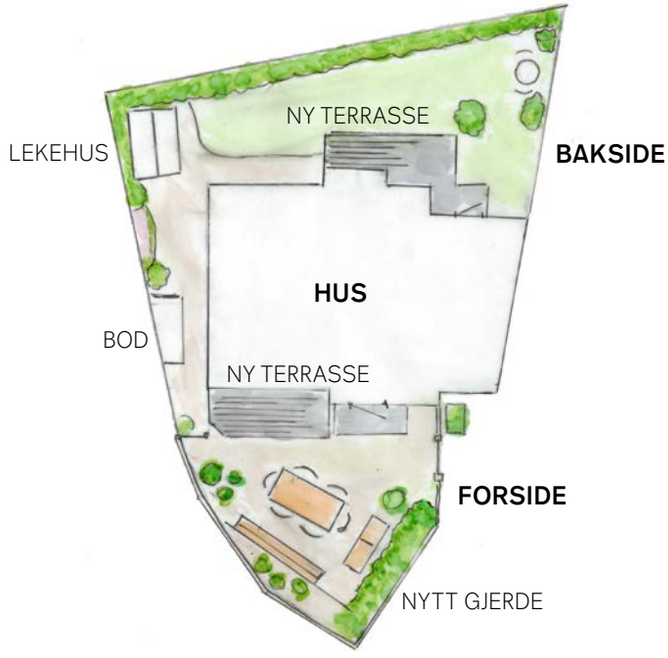

FØR: Slik så det ut på baksiden av huset.

Det er tydelig at Marita også er interessert i interiør. Inntil husveggen på nordsiden, står det en sofa og stoler man kan slappe av i.

«Det er jo litt unorsk å være frempå og spørre, men alle de gangene jeg har turt, har jeg fått ja»

«Linfrø p
yndige, blå
terrakottake

FOTO: DAG SANDVEN

Til høyre ser du de fine terrassedørene som gir fri adgang til hagen. Plattingen har etter hvert blitt veldig frodig og flott med planter som er funnet, fått eller kjøpt på salg.

å boks blir til
blomster, perfekte i
ukker»

– Jeg er ikke så glad i belegningstein, så vi har lagt en treplatting over for å lage litt nivåforskjell. Vi har også byttet ut vinduene og lagt inn en dobbeltfløyet terrassedør i helglass for å lage en utgang til hagen herfra. Døren står åpen hele sommeren, sier hun.

Maritas budsjettips

1. Gå for stauder, da slipper du å kjøpe nye planter hvert år. Staudene kan du skaffe deg ved å spørre om avleggere fra naboer eller venner. Du kan også gjøre virkelige kupp på hagesentrene om høsten, på finn.no eller ved å følge en kjøp/salg-hagegruppe i ditt nærområde på Facebook. Jeg har også fått flere vekster fra utbyggere, som skal rive gamle hus med hager. Del dine egne vekster ofte. De få gangene jeg kjøper stauder, pleier jeg å dele dem i to før planting, slik at jeg får dobbelt glede. Staudene tar seg fort opp igjen.
2. I stedet for dyre krukker, kan du for eksempel bruke kurver å plante i. Jeg har også brukt murerbaljer fra byggbutikker til å plante trær i. Etter hvert som jeg har fått tak i flotte krukker på tilbud, planter jeg dem over. Gå også på loppemarkeder, og søk på Finn så får du tak i ulike ting å plante i. Jeg har plantet det store oliventreet mitt i en stor blykjele som noen skulle kaste. Svarte plastbøtter som blomsterbutikkene selger snittblomster i, fungerer også fint som krukker. Disse gis ofte vekk gratis hos blomsterbutikkene.
3. Sjekk alltid finn.no før du går i gang med et prosjekt i hagen. Det er mye gode materialer, stein og byggevarer som gis bort eller selges for en billig penge. Hvis du behandler materialene i etterkant, er det ingen som ser nyanseforskjellene. Materialer koster, så her er det mye penger å spare!
4. Hent deg vekster i naturen og plant i hagen. Både bjørk, furu, rogn, hegg, bregner, strå, eføy, liljekonvall og bringebær er enkle å få til. For å lykkes, bør man prøve å ta hensyn til hva som er vekstenes naturlige miljø, og kopierer dette så godt som det lar seg gjøre i hagen.
Husk å spørre grunneier om lov før du begynner å grave i naturen!
5. Du trenger ikke bruker penger på lecakuler til drenering. Har du en haug med krukker, slik som jeg, blir det ganske mange sekker. Bruk heller isopor, kull, kongler, grus og små steiner. Som dekke over, kan du bruke gamle håndklær, eller legge dreneringsmassen i utgåtte nylonstrømper.

FØR: På baksiden ble det gamle lekestativet fjernet og erstattet av en dekorativ sittegruppe. Treplatting er lagt oppå den gamle belegningsteinen.

«Jeg er ikke så glad i belegningstein, så vi har lagt en treplatting over for å lage litt nivåforskjell»